

Miten otsikossa mainitut asiat suhtautuvat toisiinsa? Lyhyesti sanoen näin: Saadakse osakseen naisen ihailun, mies tekeytyy ihmeellisemmäksi kuin mitä hän todellisuudessa on, hän näyttelee naisen sankari-ihannetta. Alkupasikasheimoilla naisen sankari-ihanne on sotaisina voittoinaan päänahkoja kantava mies, ns. sivistyskansojen naisilla muulla tavoin sodassa kunnostautunut. Tämä on sääntö, jota poikkeukset vain vahvistavat, joten naiset — joko tietämättään tai tietoisesti — tulevat yllyttäneeksi miehiä sotimaan sukupuolisen luontonsa ajamana. Samasta syystä miehet — joko tietoisesti tai tietämättään — näyttelevät sankaria. Ihailu ja näytteleminen ovat alussa eräänlaista leikkiä, mitä seuraa aikanaan käytäntö: sota, missä kuvitelmat joutuvat toden eteen, paljastaen niiden ontoutuden. Voi käydä niinkin, että ihailija ja näyttelijä ”saavat toisensa” sodan huuman tauottua ja silloin he oppivat tuntemaan toisensa paremmin. Vaimo ehkä huomaa miehensä oikeaksi ”lököpöksyksi” sankarista puhumattakaan ja mies kuka ties huomaa vaimonsa sankari-ihanteen raakalaisuudeksi. Tulee täydellinen romahdus. He kuka ties huomaavat tulleen petetyiksi sekä toistensa että sodan puolelta, sillä sodan kannalta tilanne on vieläkin kolkempi. Sota hyväksyy sankariksi vain sodassa kaatuneen, joten naisen sankari-ihanne on todellisuudessa — kuol-

lut ruumis ja miehinen ihailun taivoittelu — itsetavoiteltu kuolema, itsemurha.

Mutta sodan sukuvoimainen luonne näkyy toisellakin tavalla, sillä tavallisimmat sodan muodot ovat ryöstö- ja uskonsota. Ryöstösodan tavoitteena on aineellinen etu, joko suoranainen ryöväys aluevaltauksineen tai toisen kansan nujertaminen kauppa- ym. etujen vuoksi. Uskonsodan luonne on päin vastainen: hyökkäävä puoli tyrkyttää toiselle kansalle asevoimin ”oikeata uskoa”. Edellinen sodan muoto pyrkii anastamaan itselleen, jälkimmäinen antamaan itseltään.

Naisen perusluonnetta on kuvattu pohjimmaltaan realistiseksi, todellisuutta tavoittelevaksi ja samalla vanhoilliseksi, miehen perusluonnetta idealistiseksi, haaveilliseksi ja samalla uudistushaluiseksi. Näin ollen ryöstösodassa kuvastuu naisellinen perusluonne, siinä tavoitellaan todellisuutta: haalitaan omaisuutta ja etuja. Uskonsodassa kuvastuu miehinen idealismi: tyrkytetään toiselle valtiolle ”uskoa” ja — ollaan jotain antavinaan. Todellisuudessa ei anneta mitään, sillä ”usko” ei ole käsin kosketeltavaa eikä sen ”antaminen” vähennä antajan ”uskoa”. Koko puuha on jonkinlaista ”aivopesua” missä leikitään haaveilla ja — murhataan ihmisiä.

Sivistysvaltioissa tapahtunut elintason kohouminen on vienyt perustan ryöstösodalta: mitään valtiota ei uhkaa sellainen nälkä,

että sen vuoksi pitäisi ryöstää toista valtiota. Samoin ns. valistus on vienyt pohjan uskonsodilta, sillä uskon todistaminen ”ainoaksi oikeaksi uskoksi” on tullut sängen kyseenalaiseksi. Nähtävästi tämän vuoksi kaikkien sotien takana vaikuttava väkivallan henki onkin keksinyt uuden keinon: ryöstö- ja uskonsota ovat talutettu vihittäväksi toisilleen — kristillisissä maissa vihkimys on toimitettu jopa Jumalan nimessä. Näin on syntynyt uusi sodan muoto missä ryöstönhalu koristellaan idealismin kukkasilla: lumoavilla aatteilla ja ihanilla lupauksilla. Mutta samalla nämä ”aviopuolisot” ovat tutustuneet toisiinsa lähemmin ja — tuntevat pettymystä ja häpeää. Niinpä sotasankariutta hehkuvat sotavoimat ovat ryöstönhalun peittämiseksi ristiä puolustusvoimiksi ja entinen uskonvimma on saanut nimen poliittisluonteinen ”-ismi”. Ja sota jatkuu uusissa merkeissä, entises-

tään tehostuneena ja mistään piittaamattomana. Kaikista peitteilyistä huolimatta sen todellinen luonne on kuitenkin tullut yhä selvemmin näkyviin: sota sinään on muka pyhää, sodittakoon mistä syystä tahansa! Kaiken aiheutetun kärsimyksen ja kurjuuden kruunaa ja pyhittää — tunte mattoman sotilaan hauta, sillä sodan ihanne, tarkoitus ja päämäärä on — hauta.

Koristelematon tilanteen tarkkailu opettaa sekä naisille että miehille: tarkkailkaa vaikuttimianne. Sodasta irtoamme vain sikäli kun naisten sankari-ihanne muuttuu sotasankariudesta rauhan rakentajan ihannoimiseksi ja miehet heräävät valitsemaan raakalaisuuden ja ihmisyyden välillä. Tähän herättelee teosofis-kristosofinen elämän ymmärrys kumpaakin sukupuolta, mutta, kuten Pekka Ervast opettaa, naisilla on käsissään aloite.

V. L. 1956: 187—188.